

στίγμα, τὸ στίγμα πού κατὰ τὰ λεγόμενα τοῦ Κώστα κληρονόμησε ἀπὸ τῆ μάνας της ; Εἴμουνα τυφλωμένος ἀπὸ τὴ μέθη τῆς ἀγάπης.

Μὰ τί μ' ἐμελλε πίσω-πίσω μένα ; Μήπως μποροῦσα νὰ ζήσω χωρὶς τὴ Λώρα ; Μποροῦσα νὰ σβύσω ἀπὸ τῆς καρδίας μου τὰ φύλλα πύθους ἐρωτευθεμένων κ' ἱλπίδες οὐράνιες ; Μποροῦσα νὰ πνίξω μέσα μου τὸ ἀπέραντο τῆς ψυχῆς συναίστημά μου ;

Ἐγὼ διψοῦσα τὰ χεῖρα της καὶ τὰ γητέματά πού θὰ μὲ λιγώνανε. Ἐγὼ ποθοῦσα τὰ πάντιμα μῦρα της γιὰ νὰ μυρώσω τῆς ζωῆς μου τίς στιγμές. Ἄχ ! πὼς ἤθελα νὰ χαρῶ τοῦ βίου τίς θωπιεῖς καὶ τὰ χάρματα γυρτὸς στὰ ζωηφόρα στήθια της !

Τέλειωσε. Ἡ Λώρα ἔπρεπε, εἴταν ἀνάγκη νὰ γίνῃ δική μου.

Μ' ἀξάνου τὰ λόγια της μάνας μου ξεπροβάλανε ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς ψυχῆς μου καὶ στηλωθήκανε μπροστά μου φριχτὰ κι' ἀπειλητικὰ.

Καὶ στή θία τους ἄλλες σκέψεις ἄρχισαν νὰ γοργοσαλεύουε μέσα μου.

Ὁ Κώστας δὲν μπορεῖ, ἔλεγα, νὰ μοῦ πῆ ψέματα. Εἴτανε δυνατό ; Λοιπὸν ἡ Λώρα, τάγαπημένο μου πλασματάκι, ἔφερε ἀπάνω της τὸ μαῦρο βύπο τῆς ἀτιμίας ; Κ' εἴταν ἔτοιμη νὰ λερῶσθαι καὶ τὴ δική μου τὴν τιμὴ ;

Ὅχι, χίλιες φορές ὄχι. Ποτέ δὲ θὰ παραδεχτῶ νὰ δῶ κατασπιλωμένο τὸνομα τῆς οἰκογένειάς μου. Θὰ προτιμήσω, μὲ τὴ σκιά τῆς μάνας γου, νὰ ζήσω δυστυχισμένος κ' ἐντιμὸς παρὰ εὐτυχισμένος κι' ἄτιμος. Ἡ Λώρα δὲ θὰ γίνῃ δική μου.

Κι' ἀπὸ τότες κράτησα τὴ στερεὴ μου αὐτὴν ἀπόφαση.

Ἄκουε ἐκεῖ καταδικη ; Εὐτυχισμένος κι' ἄτιμος ἢ δυστυχισμένος κ' ἐντιμος.

Ὡ ! τὸ καταραμένο αὐτὸ δῖλημμα πού συνέφρασε γιὰ πάντα τὴν οὐρανὸ τῆς ζωῆς μου καὶ γέμισε ἀπὸ συντριμια καὶ χαλάσματα τὴν ψυχὴ μου ! Ἄλλοίμονο ! Εἶναι σβυστὰ πιά όλα τὰ φῶτα τοῦ κόσμου γιὰ μένα. Δὲν ἔχω μάτια, ν' ἀγναντέψω τὴ μαγεῦτρα χαρὰ.

Φίλε μου. Εἶναι γίγαντας, εἶναι ὑπερανθρώπος ἐκεῖνος πού μπορεῖ νὰ σβύσῃ τὴ φλόγα τῆς πιδ μεγάλης ἀγάπης του καὶ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸν πιδ θεωριωμένο ἔρωτά του. Ἐγὼ, τί νὰ σοῦ πῶ ; οὐτ' ἔχω οὐτ' ἐλπίζω νὰ ἔχω ποτέ τὴ τὴ δύναμη νὰ νικήσω καὶ νὰ κουρελιάσω τὴν πρωτάκουστη συμπάθεια πού ἔτρεφκ καὶ τρέφω ἀκόμα γιὰ τὴ Λώρα.

Περνοῦνε τὰ χρόνια καὶ διαβαίνουν οἱ καιροὶ χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ ποκοιμίσουνε τοῦλάχιστο γιὰ μιὰ στιγμή τὸν πόνο μου.

Μὰ ἴσως μοῦ πῆς πὼς δὲν ἔκανα καλὰ ν' ἀπαρνηθῶ καὶ νὰ ποφύγω γιὰ πάντα τὴ Λώρα. Ἐέρω, φίλε μου, πὼς ἀγαπᾷς όλες τίς νεωτεριστικὲς ἰδέες καὶ πὼς παραδέχεσαι ἴσως καὶ σὺ, καθὼς μερικοί, πὼς ἡ ἔννοια τῆς τιμῆς εἶναι μιὰ παλιὰ ἀνθρώπινη πρόληψη, πού δὲν μπορέσαμε ἀκόμη νὰ τὴ διώξουμε ἀπὸ μέσα μας. Νὰ σοῦ πῶ ; Ἄφισέ με, φίλε μου, νὰ πνίγωμαι μέσα στὰ νερὰ αὐτῆς τῆς πρόληψης. Πῆς πὼς ἔχω μυαλὰ μεσαιωνικά. Μ' ἀρέσει πολὺ σὰν ἱππότης ἄγρυπνος νὰ κρατῶ πολὺ ψηλὰ τὴν τιμὴ μου.

Καὶ γι' αὐτὸ, καθὼς σοῦ ἔλεγα καὶ πιδ μπρὸς, τοῦ πόνου μου ἡ φαρμακεύτρα πνοὴ δὲ θὰ ξεθυμάνῃ ποτέ. Ναι, τὸ πῆρ' ἀπόφαση. Θὰ κατέβω ὅτὸν τάφο χωρὶς τὰ μυριστῶ τοὺς ἄσπρους ἀνθούς τῆς εὐτυχίας, πού μόνη ἡ Λώρα μποροῦσε νὰ μοῦ χαρίσῃ.

Καστελλόριζο. Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ΝΕΑ ΖΩΗ

Ἀγαπητὴ «Νουμά»,

Διάβασα μὲ προσοχὴ καὶ μὲ χαρὰ τὸ κριτικὸ ἄρθρο τοῦ Παλαμά στὰ τελευταῖα «Παναθηναῖα» γιὰ τὴν «Παγὰ λαλέουσα» τοῦ Νιρβανα. Τὸ διπλό μου συναίσθημα μοιράζεται ἔτσι ἡ προσοχὴ πηγαίνει στὸν Παλαμά, πού τὴν ἀξίζει καὶ στὰ παραμικρότερα πού γράφει, καὶ ἡ χαρὰ πηγαίνει στὰ «Παναθηναῖα» πού ἀρχινήσανε νὰ τυπώνουν κι ἄρθρα στὴν καθάρια δημοτικὴ γραμμένα.

Καιρὸς εἴταν πιδ νὰ νιώτῃ ὁ κ. Μιχαηλίδης τὴ δουλιὰ του καὶ τᾶξίζουε χερσοκροτήματα πού τὴν ἔνωσε. Ἰσαμε τώρα φοβότανε τὴ δημοτικὴ, ἂν καὶ τὴν κορτεντζαρίζε, καὶ ὁ φόβος του αὐτὸς, ὁ ἀδικιολόγητος, τὸν ἀνέγκραζε ἄλλοτε νὰ νιρνεῖται τίς στήλες του στὸ «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου» καὶ σὲ δυὸ ἔξοχα σονέτα φημισμένου Κορραϊτῆ ποιητῆ. Νὰ τώρα πού ὁ φόβος χάνεται κι ὅπως εἶδαμε σήμερα ἄρθρο τοῦ Παλαμά στὰ «Παναθηναῖα», θὰ δοῦμε αὐριο σ' αὐτὰ ἄρθρο τοῦ Ψυχαρῆ καὶ τοῦ Πάλλη κ' ἔτσι σιγὰ σιγὰ τὰ «Παναθηναῖα» θὰ γίνουν τόνει-

ρεμένο περιοδικὸ τῆς Ρωμισσύνης, ὅπως εἶναι σήμερα τὸ πιδ καλοτυπωμένο καὶ τὸ πιδ νοικοκυρεμένο περιοδικὸ.

Σφιγγοῦμε τὸ χεῖρι τοῦ κ. Μιχαηλίδη, μὰ σφιγγοῦμε καὶ τὸ χεῖρι τοῦ φίλου Ζητουναίτη πύνα: ὁ σπουδαιότερος ἐργάτης αὐτῆς τῆς μεταμόρφωσης, γιὰτὶ ὄλοι τὸ ξέρουμε πιά πὼς ἀπὸ τότε πού διευτύνει ὁ Ζητουναίτης τὰ «Παναθηναῖα» ἀρχίνησε ἡ δημοτικὴ νὰ θρονιάζεται σὰ βασίλισσα σ' αὐτὰ καὶ νὰν τοὺς δίνει νέκ κι ἀληθινὴ ζωὴ.

Δικός σου ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Εἶχαμε ἀναγγεῖλει στὸ περασμένο φύλλο πὼς δὲ θὰ βγῆι φυλλοτόπη τῆ βδομάδα, μὰ ἀναγκαστήκαμε νὰ βγάλουμε, γιὰτὶ εἶχε περισσέψει ἀρκετὴ ὄλη ἔτοιμη στὸ τυπογραφεῖο κ' εἴταν ἰδύνατο νὰ περιμένει ἀλίκαίρο μήνα.

— Ὡστε ὁ «Νουμάς» παύοντας ἀπὸ τώρα θὰ ἐκναβγῆι στίς 12 τοῦ Τρυγητῆ μὲ δωδεκασίλιδο φύλλο.

— Ὁλ' οἱ ἀνιμερκουρικοὶ τὴ μέρα τῆς ἐκλογῆς φωνάζουε Ἄλλαγή—καὶ λογαριασμὸ (ἐννοώντας πὼς πρέπει νὰν τοὺς δώσει δηλ. λογαριασμὸ γιὰ τὰ χρήματα τοῦ Δήμου), ἀλλαγή—καὶ τὰ κλειδιά (νὰν τοὺς παραδώσει δηλ. τὰ κλειδιά τοῦ Δημαρχείου), κι ἄλλα τέτια.

— Κανεὶς ὅμως δὲν εἴταν τόσο εἰλικρινὴς ὥστε νὰ φωνάζει ἀλλαγή—καὶ τὸ ταμεῖο, ἀφοῦ οἱ περισσότεροὶ μὲ τὸ Δημοτικὸ τιμεῖο ἐρωτοτροποῦσαν, ζητώντας τὴν ἀλλαγή.

— Πιχτήκα κάπιο ἔργο...Πορτογαλλικὸ στὸ θέατρο, οἱ «Ζωντοχῆρες» τοῦ Μαρτινέ, πούναι τόσο Πορτογαλλικὸ ὅσο καὶ τὰ δράματα τοῦ κ. Πολ. Δημητρακόπουλου.

— Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρτε πὼς οἱ «Ζωντοχῆρες» εἶναι ἔρ.ο Ἑλληνικὸ, τοῦ Δημητρακόπουλου, πού, λέει, ἀφοῦ δὲν μπόρεσε νὰ καταχτήσῃ τὸ θέατρο ὡς Ἑλληνας συγγραφέας, ἀποφάσισε νὰν τὸ καταχτήσῃ ὡς Πορτογάλλος.

— Ὁ Σταθόπουλος σὲ ἓνα ξυπνο ἄρθρο του στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς Τετάρτης μᾶς μίλησε τόσο ἀστεία γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ, ὥστε θυμηθήκαμε τὸ ἑλληνικὸ τραγουδάκι πού λέει πὼς les Portugais sont toujours gais....καὶ πὼς οἱ Ἑλληνοπορτογάλλοι εἶναι πάντα ἀνάτατοι.

— Ὁ κ. Δημητρακόπουλος ἀφοῦ παρουσιάστηκε ὡς Ἰάπωνας κι ὡς Τούρκος ποιητὴς δυὸ φορές στὸ «Νουμά», ἀποφάσισε νὰ παρουσιαστῇ καὶ στὸ θέατρο ὡς Πορτογάλλος. Μὰ καὶ τίς τρεῖς φορές μὲ ξιληρωθήκα.

Ο ΙΔΙΟΣ

Δηλαδή, τριάντα πέντε ταχτικά καὶ φυλαγανε εἰκοσι πού τὰ στρώνανε ἀμέσως, σὰν τύχαινε ἀνάγκη. Ἀφτὰ ὅμως ποτέτους δὲν ἀπομνήσανε ἄδεια.

Ὅτι ἐρεβγε ὁ ἓνας κουβαλοῦσανε καὶ τὸ διαδοχό του. Γυναικῶνας τὸ μέρος ἐκεῖνο. Χωριστὴ σάλα φυσικὰ εἶχανε οἱ ἄντρες. Μὰ καὶ καὶ τὰ ἴδια πῆχτρα ἢ πῆς το καὶ θαλασσα. Θυλασσα κυματισμένη, κι ἀντὶς κύματα, κεφάλια πού προβέλιανε ἀπὸ τὰ παπλώματα, κεφάλια εἰδῶνε εἰδῶνε, φουρτουμισμένα ἢ ἀκίνητα, περμένα στὸ μαξιλλάρι, ἄσπρα καὶ τὸ στόμα τους ἀφρισμένο, κίτρινα, κόκκινα, πράσινα, μαβρα, κομμένα, δεμένα καὶ πού φκινόντανε μόνο τὰ μάτια, μόνο ἡ μύτη, σακατεμένα, κουκουλωμένα, νεκρά· μερικὰ πάλε ἀνήσυχα μ' ἓνα κοίταγμα παραξένου· μερικὰ γελοῦσανε, λαλούσανε, μωρολογοῦσανε, ἢ μαλλώνανε καὶ βίζανε. Ὁ ἴδιος ἄνεμος, ἡ ἀβρόστια, τὰ παράδενε ὄλα.

Πόνου πρόγονοι πόνων, πού φώναζε κι ὁ Σοφοκλῆς. Γέλοια δὲν ἄκουγες πολλὰ στὸ θλιβερό τὸ γυναικῶνα· κουβέντες δὲν ἄκουγες πολλές. Ὡς καὶ κείνες πού εἶχανε λαχ-αρχ νὰ νασάνουε λιγκκι, ὡς καὶ κείνες πού ξαναρχίζε μέσα τους ἡ ζωὴ νὰ ξαναβραζῆ, ὡς κ'οἱ χειρουργημένες, οἱ γιατρεμένες ἢ καὶ κείνες πού δὲν πασκανε ἀπὸ σημαντικὴ τίποτις, ξα-

ναβρόστούσανε τὴ γειτονια, μὲ τὴν ὕψη τῆς ἀβρόστιας. Ἀκόμη καὶ κολλητικὴ νὰ μὴν εἶναι, ἡ ἀβρόστικα τὴν ἀβρόστικα πάντα γεννᾷ. Παρατηρήθηκε ἀπὸ τοὺς γιατροὺς ἀπὸ τοὺς ἐσωτερικοὺς παρατηρήθηκε πὼς ἄμα βγαζανε τὸν ἀβρόστο ἀπὸ τὴ σάλα τὴν κοινή, νὰ τοῦ δώσουνε καμπαρὰ δική του, ἐφτὺς ἀναβρῶνε, κάποτε, καὶ γλύτωνε. Ἀμὲ, πὼς νὰ βροτα-

ξῆς σὲ τέτοια κόλαση ; Γύρο σου, πλάγι σου, στὸ προσέφαλο σου κοντὰ, στὸ πρόσωπό σου, πόσες φορές δὲν ψυχομαχοῦσε ἄθρωπος κι ὥσπου νὰρθῆ ὁ θάνατος, πόσα δόντια δὲν τριζανε, πόσα χῆρια καὶ πόσα ποδάρια δὲν τιναχτήκαν, πόσα κλαματα καὶ πόσες καταρες δὲ σοῦ ξεσκίσανε τῆρ-τὰ καὶ τὴν ψυχὴ, ἐσὲν τοῦ ἀβρόστου πού κοίτεσαι στὸ κρεββατι σου καὶ προσμένεις νὰ παθῆς τὰ ἴδια ! Μὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη, γιὰ νὰ βροτανιστῆς, νὰ δῆς στὸ γείτονά σου τὸ χροπαλεμα τὸ τρομερό. Ἄξιαφνα, τὴ νύχτα, σὰν κοιμᾶσαι, ἢ σὰ λὲς νὰ κοιμηθῆς, βιαστικὰ βιαστικὰ, σοῦ ἀνεβαζοῦνε στὸ ὑπνοτῆρ: κανέναν ἀβρόστο πού ἡ βουθὰ του μοιάζει σὰ νὰ πετιέται ἀπὸ τὸν Ἄδη, κανέναν ἀλκολικὸ, ἢ καμιάν ἀλκολικὴ πού δυὸ νομάτοι πρέπει νὰ τὴν κρατοῦνε καὶ πού ὄλη ὄλη τὴ νύχτα δὲν παθεῖ τὴν ἄγρια τὴν κρηβγῆ. Καὶ φαντασοῦ τώρα, ὅσες γυρίζουε

σπίτι τους, τί δεινὲς εἰκόνες στὴν καρδία τους χαραγμένες, τί ἀντίλαλους φριχτοὺς τῆς ἀπελπισίας, τί ὄλεθρους καὶ τί χαμούς, μὲ τὴ σάρκα τους μαζί θὰ φέρουε καὶ στὰ παιδιὰ πού ἔχουε καὶ στὰ παιδιὰ πού θὰ γεννήσουε κατόπι. Πόνου πρόγονοι πόνων ! Ἀπὸ τὰ σπιτάλια ὁ ἄθρωπος θὰ μάθῃ αἰώνια νὰ πονῆ

Καθε φορὰ πού περνοῦσε ἀπὸ τὴ σάλα τῶ γυναικῶνε, νόμιζε ὁ Ἄντρεας πὼς κατέβαινε στὰ βασίλεια τὰ σκοτεινὰ, τί λέω ; νόμιζε πὼς πατοῦσε στὰ τρίσβαθα Τάρταρα τῆς ἀταξίας. Καὶ καθε φορὰ, τοῦ κυριέβε τὸ νοῦ ἓνα φάντασμα, γιὰτὶ τόντις σὰ φάντασμα ἐμοιάζε τὸ πλάσμα τὸ ἐλεεινὸ πού τὰντάμωνε παντοῦθε, καὶ στὸ ὑπνοτῆρ καὶ στοὺς διαδρόμους καὶ στὴς Κατινοῦλας. Τὴ γιῶριζε ὁ Ἄντρεας εἴτανε ἡ πρώτη νοσοκόμα, ἡ Μελανὴ. Τῆς ταίριζε τὸ ὄμα τῆς, μὲ τὰ μαβρα της τὰ μαλλιά, μὲ τὸ καστανὶ τῶ ματιῶνε της τὸ χρώμα. Ἡ ἐκφρασὴ τῆς πονεμένης κι ἀγχιθῆ, ζωηρὰ τὰ κινήματά της. Ἄψηλὴ ἀψηλὴ στὰνκα-στηκα καὶ λιγνὴ ἀπὸ πᾶνου ἴσα μὲ κάτω σκελετός. Ὅταν ἀπλωνε τὸ μπράτσο, λὲς καὶ τῆς ἔθλεπες τίς κλειδωσιές, σὰ νὰ μὴν εἶχε πετσὶ, παρὰ μόνο κόκκαλα. Νέα ἢ δύστυχη τριάντα τριάντα δυὸ χρονῶ, μὲ δυὸ παιδάκια· κι ἔμορφη